

TISKOVÁ ZPRÁVA

Experiment zachraňující mladé smrkové porosty na severní Moravě

Lesům v oblasti severní Moravy, které se potýkají s chronickým chřadnutím smrků, by v budoucnu mohly pomoci opatření v podobě aktivní porostní výchovy.

Před pěti lety založili vědečtí pracovníci z Výzkumného ústavu lesního hospodářství a myslivosti, v.v.i., Výzkumné stanice Opočno sérii experimentálních ploch v mladých smrkových porostech na hranici okresů Opava a Nový Jičín. Cílem je ověřit možnosti vlivu porostní výchovy na vývoj mladých smrků v kalamitní oblasti

Plochy byly založeny v roce 2010 na lesní správě Vítkov (Lesy České republiky, s. p.) v revíru Bílovec v Moravskoslezském kraji a lze je rozdělit do dvou samostatných skupin.

Jednu tvoří experiment založený ve smrkové mlazině pocházející z přirozené obnovy na stanovišti, kde došlo vlivem nahodilé těžby k rychlému domýcení mateřského porostu.

Druhá skupina je tvořena experimentálními plochami ve smrkových tyčkovinách pocházejících z umělé obnovy na rozsáhlejších kalamitních holinách. Všechny plochy se nacházejí ve čtvrtém lesním vegetačním stupni na živných stanovištích. Průměrné roční teploty se pohybují od 8,1 do 8,5 °C, průměrné roční srážky od 601 do 650 mm. V celé oblasti je patrné poškození smrku barevnými změnami jehličí, defoliací a usycháním rozsáhlých komplexů smrkových porostů všech věkových tříd. Převážná většina nahodilé těžby smrku vykazuje napadení václavkou.

Ilustrační foto. Archiv VÚLHM

„Cílem experimentu je ověřit možnosti vlivu aktivní porostní výchovy na vývoj dendrometrických parametrů a zdravotní stav mladých smrků v oblasti s dlouhodobým výskytem odumírání smrku,“ přibližuje metodu výzkumu za řešitele Jiří Novák z VS Opočno. Zároveň ale upozorňuje, že

Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, v.v.i.

vzhledem k relativně krátké době trvání experimentu zatím došlo jen k předběžnému vyhodnocení počáteční růstové reakce smrku po provedeném výchovném zásahu.

Řešitelé si tak ověřili zatím jen část své hypotézy, a to že výchovné zásahy se projeví ve zvýšeném tloušťkovém přírůstu jednotlivých stromů, čímž dojde k příznivějšímu vývoji štíhlostního kvocientu, tj. ke zvýšení statické stability jednotlivých stromů i celých porostů. Částečně se potvrdil i jejich předpoklad, že nedojde k dramatickému zhoršení zdravotního stavu jednotlivých stromů v důsledku šoku bezprostředně po zásahu a počet stromů nepoklesne tak, aby byla ohrožena existence těchto porostů, případně alespoň minimální zastoupení smrku v druhové skladbě. Komplexnější vyhodnocení experimentu (tj. zdravotního stavu, vývoje korun, výškového růstu) však výzkumníci předpokládají v delším časovém rámci.

Smrkové monokultury představují vysoce umělý ekosystém, který není schopen zdárného vývoje bez aktivní porostní výchovy. Zanedbaná porostní výchova vede k výraznému snížení stability smrkových porostů a následnému vysokému riziku poškození přestihlených porostů sněhem a později větrem.

Výzkumný experiment ukazuje, že snížit riziko rozpadu těchto porostů lze pomocí cílevědomě realizované výchovné péče především o mladé smrkové porosty. Přesto nelze zapomenout, že zásadním opatřením nezbytným pro zmírnění dosavadního nepříznivého vývoje je změna dřevinné druhové skladby lesů v postiženém regionu.

Podrobnější informace o tomto experimentu lze nalézt v článku ve Zprávách lesnického výzkumu č. 2/2014, který je ke stažení na: <http://www.vulhm.cz/sites/File/ZLV/fulltext/346.pdf>

Vysvětlivky:

Defoliace: odlistění

Tyčkovina: růstový stupeň vymezený výčetní tloušťkou středního kmene 6 – 12 cm.

Tyčovina: růstový stupeň vymezený výčetní tloušťkou středního kmene 13 – 19 cm

Výchova lesních porostů: soubor pěstebních opatření, jimiž se ovlivňuje struktura, růst, vývoj, zdravotní stav a odolnost lesních porostů v souladu s hospodářským cílem, od mlazin až do počátku mýtního věku porostu.

(Základní lesnické názvosloví, VÚLHM Jíloviště – Strnady, 1992)

Kontakt: Ing. David Dušek (1,2), Ing. Jiří Novák, Ph.D., Doc. RNDr. Marian Slodičák, CSc.

1. Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, v.v.i., VS Opočno

Na Olivě 550, Opočno

2. Česká zemědělská univerzita v Praze

Fakulta lesnická a dřevařská, Kamýcká 129, 165 21 Praha 6 – Suchbátka

e-mail: dusek@vulhmop.cz, novak@vulhmop.cz, slodicak@vulhmop.cz
www.vulhm.cz, www.vulhmop.cz